FORTYFIKACJE W HISTORII POLSKI

2021.03.10 WĘGIERSKA GÓRKA

Na drugą wycieczkę w ramach innowacji pedagogicznej „Fortyfikacje w historii Polski" w dniu 10.03.2021 pojechaliśmy do Węgierskiej Górki. Odwiedziliśmy następujące obiekty:
- bunkier Wędrowiec
- bunkier Wąwóz

„Bunkry w okolicy Węgierskiej Górki zaczęto budować w lecie 1939 roku jako odpowiedź na zajęcie terenu Czech przez Niemcy- nowa sytuacja geopolityczna zagrażała południowej granicy Polski. Docelowo powstać miało 21 bunkrów, ale na czas wybudowano tylko pięć z nich: Waligórę, Wąwóz, Wędrowca, Włóczęgę i Wyrwidąb. Tuż przed wybuchem wojny udało się obsadzić załogą tylko cztery niezupełnie wyposażone obiekty. Brakowało amunicji, prowiantu, nie do końca wiedziano, jak duże będą poszczególne grupy. Zadaniem załogi i wspierającej jej piechoty były: zabezpieczenie flanki walczącej na północy Armii „Kraków" oraz obrona doliny rzeki Soły, przez którą to dolinę przebiegała droga i linia kolejowa zdatne do tranportu sprzętu pancernego. Około 1100 obrońców musiało stawić czoła 17 700 żołnierzom wroga, którzy byli zdeterminowani, aby „oczyścić" ten teren. Mimo znaczącej

przewagi wojsk niemieckich, obrońcy Węgierskiej Górki zadali nieprzyjacielowi dotkliwe straty.”

Nasz spacer rozpoczęliśmy od bunkra „Wędrowiec”, który zachował się w bardzo dobrym stanie i stanowi dziś centralny obiekt kompleksu fortyfikacji w Węgierskiej Górce. Sam bunkier zamieniony został na niewielkie muzeum, czynne jedynie od maja do września. W kampanii wrześniowej pełnił rolę bunkra dowodzenia.

„W dniu 3 września załoga „Wędrowca” nieświadoma faktu, że osłaniające ją oddziały wycofały się w godzinach porannych, stawiała samotnie **bohaterski opór** aż do godziny 17, kiedy wyczerpała się amunicja.”

„Do dziś nie do końca jasne jest, czemu ta jedna załoga pozostała na polu walki w czasie, gdy reszta polskich żołnierzy wycofała się w bezpieczniejsze miejsca. Zawiodła łączność? Poświęcono „Wędrowca" dla dobra pozostałych żołnierzy? Zdecydowali się oni osłonić uciekających kolegów? Potężne mury na ten temat wymownie milczą…"

Kolejny punkt naszej wycieczki to bunkier **„Wąwóz”,** który miał między innymi osłaniać „Wędrowca”, więc zbudowany został na zboczu dominującego nad Węgierska Górką wzgórza Bukowina (510 m n.p.m). Obiekt został częściowo zniszczony jeszcze w 1939 roku z powodu zdetonowania w nim min z okolicznych pól. Po krótkiej wspinaczce dotarliśmy jego pozostałości.

Bunkier jest ogólnodostępny, ale zwiedzanie go wewnątrz wymaga latarki. Niestety pozostałości bunkra nie są objęte jakimś planowym działaniem i ulegają dalszej dewastacji.

Ostatni bunkier który planowaliśmy zwiedzić w tym dniu był to „Waligóra" jednak okazało się że prowadzone są prace budowlane na drodze dojazdowej do niego. Brak czasu spowodował że musieliśmy zrezygnować, jednak widoki podczas marszu zrekompensowały nam choć trochę tę stratę. Może następnym razem …

ROBERT TOMOŃ

TOMASZ PUCHER